

**Rev. Patr. Joannis Laurentii Berti, Ord. Eremit. S.
Augustini, Theologia Historico-Dogmatico-Scholastica,
Seu Libri, De Theologicis Disciplinis**

Berti, Giovanni Lorenzo

1750

Caput III. Deum neminem eligere sive ad gratiam, sive ad gloriam ex
præscientia operum naturalium, neque propter opera præcedentia
moralium virtutum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83620)

vocati sunt & non electi, alter eorum qui simul electi sunt, & vocati.

Solutio 1. Resp. 1. cum Electio primos & novissimos dici & respectu hominum, & respectu Dei, ita ut Evangelicæ sententiæ sensus sit: *Multi qui iudicio hominum videntur primi, erunt Deo novissimi: & multi econtra qui iudicio hominum novissimi videntur, primi erunt iudicio Dei.* Homines enim cæteris præferunt divites, nobiles, sæculari gloria præclaros: at Deus humiles spiritu, pauperes, & qui persecutionem patiuntur propter iustitiam.

Solutio 2. Resp. 2. in regno cælorum, quo nomine huius temporis Ecclesia dicitur, primos esse novissimos, & novissimos primos, quoniam Judæi, qui primi ad Ecclesiam vocati sunt, nondum ad Christi fidem accesserunt, ad quam venerunt Gentiles, *novissimi*, & post illos Apostolica prædicatione invitati.

Obiectio 2. Opp. 2. Multi sunt prædestinati à constitutione mundi, ut legitur cap. xxv. Matth. Ergo non omnes qui salvantur ab æterno prædestinati fuerunt.

Solutio. Resp. Idem esse à constitutione mundi, & ante mundi constitutionem, quia Deus nihil disponit in tempore, quod

non prædefinierit ab æterno; quare dicitur quidem in Evangelio Cælorum regnum paratum à mundi constitutione; sed ad Ephes. 1. ante mundi constitutionem & in 1. ad Timoth. ante tempora sæcularia.

Opp. 3. Vocati in vineam hora undecima non erant electi, & tamen receperunt mercedem: Consequuntur ergo salutem aliqui, qui non erant prædestinati.

Resp. Ut ad 1. in Evangelica parabola novissimos dici Gentiles, qui ad Christum conversi receperunt eandem mercedem cum Judæis, qui legis Moisaicæ servaverant instituta. Quamquam in parabolis scopus attendi debet, neque necesse est omnia omnibus respondere. Sed vide, quæ de huiusmodi parabola diximus ix. capite lib. III. Adverte tamen, non in eo errasse Catharinum, quod aliquos eximie sanctos, & efficacissima vocatione electos esse affirmaverit; nam idem de Paulo scribit S. Pater lib. de Grat. & lib. arb. cap. v. sed ideo erravit, quia erga salvandos inferioris ordinis nullam agnovit electionem, nullum propositum, nullam specialem Dei providentiam.

Obiectio 3.

Solutio.

CAPUT III.

Deum neminem eligere sive ad gratiam, sive ad gloriam ex præscientia operum naturalium, neque propter opera præcedentia moralium virtutum.

SUMMARIUM.

1. Variorum errores circa præsentem materiam.
2. Erronea est animarum præexistentia, quam sinit origenes. & fictum est meritum prædestinationis comparatum ante illarum unionem ad corpora.
3. Non prædestinantur Electi ex prævisis meritis comparandis sola facultate liberi arbitrii
4. Neque prædestinantur Electi ob præscientiam.

fidei, aut bonæ voluntatis ex solo libero arbitrio naturaliter procedunt.

5. Libera acceptatio, & bonus usus arbitrii prævisus antecedenter ad gratiam non sunt causa prædestinationis.
6. 7. 8. 9. 10. Opera moralium virtutum à Deo prævisa nullo pacto prædestinationis nostræ causa sunt.
11. Et seqq. solvuntur objectiones.

I.
Variorum
errores circa
præsentem
materiam.

ORIGENES hydra hæreseon omnium, ut scribit lib. 1. Hist. Pelagianæ Norisius, contendebat non una cum corpore animas procreatas, sed antequam carnalibus vinculis colligarentur, separatas omnino propriam sortem bonam, aut malam promeruisse. Ita ex naturalibus meritis comparatis ante unionem ad corpus, placuit Origeni quæcumque præelectionem repetere. Pelagius vero, qui ex Rufino Origenista exitiosissimum hausit venenum, aliquos prædestinari voluit ad gloriam, alios ad supplicia, quia illos Deus prævidit pie

sanctæque victuros viribus arbitrii nullo indigentis gratiæ Salvatoris beneficio; hos econtra usque in finem novit in scelera prolapsuros. Is nimirum non utique præexistentiam animarum, sed præscientiam tamen naturalium meritorum cum Origene adstruit. Temperarunt errorem aliquantisper Semipelagiani, asserentes bona opera compleri per gratiam Christi, sed præcedere ex nobis initium fidei, & primum sanctæ cogitationis exordium: vel saltem, si etiam prima fides muneri divino inspiratur, pendere ex arbitrio solo illius accepta-

acceptationem & usum; atque ita divina electionis esse causam meritum naturale fidei initialis, aut coelestium donorum acceptationis. Hæc omnia plenis Theologorum suffragiis reprobantur. Est tamen quorundam opinio, qui tenent prædestinationem ad primam gratiam pendere nonnunquam à prævisione operum virtutum moralium; non quod hæc opera *de condigno*, & ex rigoroso debito Deum ad largiendum gratiam obstringant; sed quoniam *de congruo*: & condecencia quadam Dei liberalitatem alliciunt ac trahunt. Sunt vero morales virtutes illæ, quæ naturaliter absque gratiæ auxilio exercentur: easque certum est de se peccata non esse, hominemque reddere pravis cupiditatibus minus addictum. At inesse illis aliquam rationem meriti titulo quoque decentiæ, negant Augustiniani Theologi. Sed ad ludum literarium jacienda jam alea.

2.
Propositio 1.

PROPOSITIO I. Erronea est animarum præexistentia, quam finxit Origenes, & commentitium meritum Prædestinationis comparatum ante illarum unionem ad corpora.

Probatur.

Non est operosum Origenianam hæresim confutare. Primo impugnatur ex Scripturis, nam constat ex Historia Geneseos universorum Conditorum antea formasse corpus Adam ex limo terræ, deinde inspirasse in faciem ejus *spiraculum vitæ*, & hominem factum tunc esse in animam viventem. Non ergo anima corpori præexistebat. Secundo rejicitur ex Apostolo; qui Epist. ad Rom. cap. v. ait. *Per unum hominem peccatum intravit in mundum.* Nullum ergo datur peccatum antequam anima informet corpus; alias mors & peccatum non per Adam intrasset in mundum, sed per meritum Animæ antecederet prævaricata. Et cap. 9. de Jacob, & Esau: *Cum nondum*, inquit, *nati essent, aut aliquid boni egissent aut mali.* Quæ verba nihil ad rem facerent, si animæ eorum priusquam in corporeum carcerem detruderentur aliquid fuissent promeritæ. In 11. etiam ad Corinth. cap. v. scribit Apostolus, *Homines judicandos secundum ea, quæ gesserunt in corpore.* Tertio damnata est Origeniana Sententia Capite 1. Quinti Generalis Concilii his verbis: *Si quis dicit, aut sentit præexistere hominum animas, utpote quæ antea mentes fuerint, & sancta virtutes, satietatemque capisse divina contemplationis, & in deterius conversas esse, demissasque in corpora supplicii causa; anathe-*

ma sit. Denique apparet errorem Origenis principiis absurdissimis inniti, cujusmodi sunt fabulosa unio omnium creaturarum rationabilium, angelorum, daemonum & hominum, atque singulorum productio absque numero, & ordine: de quibus lege Scholion primum ad Capitula contra Origenem clarissimi nostri Christiani Lupi.

PROPOSITIO II. Non prædestinantur Electi ex prævisis meritis comparandis sola facultate liberi arbitrii.

3.
Propositio 2.

Est definitio Fidei contra hæreticos Pelagianos. Et probatur 1. ex Apost. dicente ad Rom. cap. 11. *Si autem gratia, jam non ex operibus, alioquin gratia non est gratia: & infra. Quis prior dedit illi, & retribuetur ei?* 11. ex Augustino scribente ad Vitalem: *Scimus gratiam Dei nec parvulis nec majoribus secundum merita nostra dari.*

Probatur.

111. ex ratione Theologica, siquidem opus naturale non potest supernaturalia beneficia promereri: Gratia & vita æterna beneficia supernaturalia sunt: Ergo opus naturale nullam gratiæ, aut vitæ æternæ meritum habet.

PROPOSITIO III. Neque prædestinantur Electi ob præscientiam fidei aut bonæ voluntatis ex solo libero arbitrio naturaliter prodeuntis.

4.
Propositio 3.

Ad fidem pariter hæc propositio pertinet, & contra Semipelagianos definita est à Synodo Arausicana Canon. 11. & à Tridentina de Justificat. Canone v. Prob. 1. ex Apostolo 2. ad Corinth. 3. *Non quod sufficientes simus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis.* 11. ex Augustino hæc verba in lib. de Prædest. SS. cap. 2. sic exponente: *Attendant hic, & verba ista perpendant, qui putant ex nobis esse fidei captum, & ex Deo fidei supplementum. Quis enim non videat prius esse cogitare, quam credere?* 111. ex ratione: Gratia enim est donum gratis collatum: Non ergo retribuitur fidei, aut cuivis operi solius liberi arbitrii facultate patrato.

Probatur.

PROPOSITIO IV. Libera acceptatio, & bonus usus arbitrii prævisus antecedenter ad gratiam, non sunt causa prædestinationis.

5.
Propositio 4.

Sequitur ex dictis; & probatur 1. quia sine gratia nemo opus aliquod bonum, quod revera sit meritum salutis æternæ, potest efficere; Igitur neque motiyum prædestinationis esse potest acceptatio gratiæ, & usus arbitrii prævisus antecedenter ad gratiam. 11. quoniam plurimi prædestinantur, qui neque gratiam acceptaturi sunt neque

Probatur.

que

que recte eadem usuri, ut sunt infantes qui sacro tincti baptismate ante rationis usum decedunt. Quos non prædestinari propter merita Parentum, neque propter bona opera, quæ si diutius viverent facturi essent; certum est in Augustiniana sententia, ut ostendam in sequentibus. III. Per Augustinum in lib. de Prædest. SS. de Dono Persev. de Corrupt. & gratia, quod liberum arbitrium Deo vocanti consentiat, & bene utatur acceptis donis, est donum gratiæ descendens à Patre luminum. Igitur commentitia est præscientia acceptationis & recti usus arbitrii antecederet ad gratiam. In his quatuor propositionibus Catholici omnes conveniunt.

6. PROPOSITIO V. Opera moralium virtutum à Deo prævisa nullo pacto prædestinationis nostræ causa sunt.

Probatur. Loquimur etiam de merito condecientiæ, sive de congruo. Et probatur 1. Si opera moralium virtutum meritum aliquod haberent sive gratiæ, sive gloriæ, nostra sempiterna salus ab operibus naturalibus duceret initium: Atqui id falsum est: Ergo &c. Prob. minor: Initium nostræ salutis est fides supernaturalis; quæ est donum Dei: Nam Apostolus ad Ephes. cap. 2. ait. *Gratia salvati estis per fidem, & hoc non ex vobis, Dei enim donum est.* Quæ Apostoli verba exponens Tridentinum Concilium Sess. 6. cap. VIII. ait: *Perpetuus Ecclesiæ Catholicæ sensus tenuit, ut per fidem justificari dicantur, quia fides est humanæ salutis initium.*

7. Si dixeris Tridentinum explicandum esse de merito de condigno, non de congruo; dico id gratis omnino asseri, & contra Sacrosanctæ Synodi mentem. Nam eadem Sess. definitur, *Justificationis initium sumi à vocatione Dei, qua nullis eorum meritis præcedentibus vocantur*: Excluditur ergo quaecunque meritum etiam de congruo. Præterea Fides: quæ ab Apostolo, & à Concilio initium salutis appellatur, vitam æternam atque justificationem de congruo tantum promeretur, non de condigno: At libero arbitrio sine gratia virtutes morales exercenti, ut constat ex Augustiniana Epist. ad Xystum, non inest meritum, quale ex Divino adjutorio tribuitur Fidei: Igitur eidem libero arbitrio sine gratia operanti nullum meritum salutis æternæ concedendum est, etiam solius congruitatis atque decentiæ.

8. Rursum demonstratur propositio; quippe si opera moralium virtutum nostram prædestinationem quomodolibet prome-

rentur, gratia non esset gratia, quoniam daretur secundum merita nostra: quod damnatum est in multis Conciliis Diospolitano, Arausicano, aliisque omnibus post exortam hæresim Pelagianorum.

Probatur etiam auctoritate S. P. Augustini, qui lib. 1. ad Simplic. quæst. 2. ait: *Non habeo quid intuear in eligendis hominibus ad gratiam & salutem, nisi vel majus ingenium, vel minima peccata, vel utrumque. Addamus etiam, si placet, utiles honestasque doctrinas. Sed cum hoc statuero, ita meridebit ille, qui infirma mundi eligit ut confundat fortia, ut eum intuens, & pudore correptus ego irrideam multos, & præ quibusdam peccatoribus castiores, & præ quibusdam Piscatoribus Oratores.* Et libro 1. de Peccatorum meritis & remiss. Unde fit, inquit, ut homo ab ineunte pueritia modestior, ingeniosior, temperantior, in eo loco fit, ubi ei prædicari gratia Christiana non possit: alius autem tardus ingenio, libidinibus deditus, flagitiis coopertus ita gubernetur, ut audiat, credat, baptizetur, rapiatur? Hæc Augustinus, qui manifestissimis exemplis demonstrat aliquando prædestinari quosdam moralibus virtutibus minus deditos, idque non à meritis naturalibus pendere, sed à Dei beneplacito. Contrariæ opinionis censuram, affert Ludovicus Habert de Prædestinatione Paragrapho v. & Juenin cap. vi. art. 1. Concl. 3.

His occurrunt quidam Theologi repentes officii virtutum moralium gratiam rependi decentia quadam & congruitate, quæ non operibus naturalibus inest in se inspectis, sed vi conventionis, de qua complacuit Divino Patri cum Christo pacisci, se quidem facienti quod in se est gratiam & gloriam minime denegaturum. At suppositum est & ad libidinem fictum pactum istud Molinianum, nullius nixum Scripturæ Sacre auctoritati, & exemplis eorum qui inter Ethnicos relinquuntur, productisque Augustinianis verbis oppositum; dissonum quoque rationi: non enim constituto pacto, quod retribuitur beneficium est, sed justitia. Quare sequentem propositionem: *Quia opera viribus solius naturæ elicitæ omnino sterilia sunt, atque incapacia merendi dona intrinsece & theologice supernaturalia, ideo dicimus obligationem quam Deus habet conferendi gratiam facienti quod est in se viribus naturæ, seu viribus gratiæ pure naturalis, sive non theologice supernaturalis, non oriri ex bonitate tulium operum,*

9. Probatur 2. ex S. Augustino.

10. Oppositio aliquorum Theologorum refutatur.

operum, aut ex ullo merito sive condigno, sive congruo, quod insit illis operibus in ordine ad gratiam; sed ex pacto inter Christum fidei iussorem nostrum & Patrem inito, ad gratiam hominibus conferendam propter Christi merita, respiciendo ea naturalia opera ut purum terminum, non ut meritum ullum aut rigorosam conditionem: Istam, inquam, Propositionem in Comitibus Generalibus Cleri Gallicani die 4. Septembris anno 1700. habitis in Regio Palatio Sangermano notatam hoc tetro commate invenimus: *Pactum istud, quod inter Deum & Christum asseritur, commentum est temerarium, erroneum, nec solum tacente, sed etiam adversante Scriptura, & SS. Patrum traditione prolatum.*

II.
Obiectio 1.

Opp. 1. Legitur in Evangelio: *Venite benedicti Patris mei. Esurivi enim & dedistis mihi manducare: sitiivi, & dedistis mihi bibere.* Igitur eleemosyna, aliaque moralia opera sunt causa salutis. Prob. consequ. nam opera nuper in Evangelio commemorata non sunt à charitate Christi & à fide, alias ibidem iusti non responderent: *Domine, quando vidimus te esurientem?* Ergo opera illa naturalia sunt, & viribus arbitrii parata.

Solutio.

Resp. nego consequentiam; nam opera meritoria aeternae salutis referri debent in Deum, & in ejus obsequium exerceri, quod absque fide & charitate nemo praestat: & ideo opera quae non proficiuntur à gratia veram rationem meriti nequeunt habere, sed abunde compensantur per temporalem aliquam mercedem, ut de naturalibus virtutibus Romanorum non semel asseruit Augustinus. Iusti ergo in extremo iudicio mercedem ac praeium referent eleemosynarum, quas ob Christi amorem elargiti fuerint minimis ac pauperibus. Ad probationem consequentiae dico ea propter iustos dicturos esse: *Domine, quando te vidimus esurientem?* quoniam ipsi non viderunt Christum in carne pauperem & mendiculum: unde correpti admiratione, quandonam, inquit, vidimus te regem gloriae more pauperum cibum, potum, atque indumenta petentem? Quam admirationem ab eis supremus Iudex removendo dicturus est: *Quod uni ex minimis meis fecistis, mihi fecistis.*

12.
Obiectio 2.

Opp. 2. In Actibus Apostolorum cap. x. Cornelius promeruit eleemosynis suis, ut instrueretur in fide. Lucæ xix. Zachæus studio videndi Christum impetravit, ut ab eo videretur, & vocaretur. Lucæ xxii. Latro socium increpans

& Christi praedicans innocentiam ab eo meruit audire: *Hodie mecum eris in Paradiso.*

Resp. Cornelium non sine aliqua fide eleemosynas erogasse, ut ait S. P. cap. vii. de Praedest. SS. ac probatur ex illo Pauli testimonio: *Quomodo invocabunt in quem non crediderunt?* Promeruit ergo, ut instrueretur in fide, quoniam orabat, & eleemosynam largiebatur ex fide aliqua, tamen nondum valida atque perfecta. Idem dicendum est de Zachæo & Latrone, in quibus ut ait Prosper cap. 13. & 14. adversus Collatorem: *Præcessit aliqua praeparatio ex supernaturali fide:* quae facile potuit in ipsis esse, quoniam ambo erant Judaei. Fidem praesertim Latronis, qua credidit in hominem crucifixum, agentem animam, plenum opprobriis, derelictum à suis, nullo praedicante, blasphemantibus omnibus, quis non credat maximum opus gratiae, ac praestantissimum passionis Christi beneficium? Lege Homiliam S. Joannis Chrysostomi in Sanctum Latronem. At nihil nos debent movere istiusmodi exempla, quibus abutebantur etiam Semipelagiani.

Opp. 3. In multis Scripturae locis asseritur Deum invenire bonos, ac propterea illis gratiae beneficia rependere; ut Genes. 18. Job. 13. & alibi. Praeterea Zachariae cap. 1. *Convertimini ad me,* ait Dominus, & ego, *convertar ad vos:* & Prov. 16. *Homini est praeparare animam,* &c.

Resp. Deum invenire in bonis hominibus illud tantum, quod ipse facit; Ita S. P. lib. 1. contra duas Epist. Pelagianorum: exhortationibus Scripturarum commendari liberum arbitrium, sed non excludi gratiam praeventientem, quemadmodum, ubi dictum est *Convertite vos Domine, & convertemur,* & *Praeparatur voluntas à Domino,* commendatur gratiae beneficium, non denegatur libertas; ita S. P. lib. de Grat. & lib. arb. cap. 5.

Opp. 4. Augustinus de Dono Persev. cap. 14. scribit. *Habere quosdam in ipso ingenio Divinum naturaliter munus intelligentiae, quo moveantur ad fidem.*

Resp. Ut diximus lib. iv. cap. xii. Augustini verba tantum probare, quosdam propter virtutum moralium exercitamenta habere minorem in se obdurationem, & facilius, si à Deo vocentur, moveri: non vero ex allatis verbis inferitur naturalia opera habere aliquod gratiae meritum. Constat ex verbis quae subsequuntur: *Si Dei,* inquit ibidem Augustinus, *altiori judi-*

Solutio,

13.
Obiectio 3.

Solutio,

14.
Obiectio 4.

Solutio,

cio à perditionis massa non sunt gratia prædestinatione discreti, nec ipsa eis adhibentur vel dicta Divina, vel facta per quæ possent credere, si audirent talia, vel viderent. In eadem perditionis massa derelicti sunt etiam Judei, qui non potuerunt credere factis in conspectu suo tam magnis, clarisque virtutibus. Hæc S. P. Itaque si ab altiore iudicio Dei descendit, ut aliquis credat & salvetur, & quisquis tali iudicio discretus non est, nequaquam credit; profecto sola naturalia opera nullatenus supernaturalis fidei promerentur initia.

15. **Objectio 5.** Opp. 5. Chrysostomus Hom. 45. in Genes. docet Abrahamum se prius disposuisse, quam à Deo tam magna gratia acciperet beneficia.

Responsio. Resp. Propter grassantem hæresim Manichæorum, qui negabant liberum arbitrium, S. Joannem Chrysostomum passim eam dicendi adhibuisse rationem, præsertim in Homiliis ad populum, ut illum ad bona opera inflammaret. De Chrysostomi sententia dicendum alibi. Immerito Vasquesius tantum Ecclesiæ Patrem Semipelagianis adnumerat. Possumus omnia loca Chrysostomi, ubi negat Deum prævenire hominum voluntatem, commode exponere, quod eam non præveniat libertatem evertens, ut commentum sunt Manichæi. Aperte sese explicat Sanctus Doctor Hom. XII. in Epist. ad Hebræos, ubi ait: *In Dei po-*

testate sunt omnia, sed non ita, ut nostrum liberum lædatur arbitrium: & infra: Non prævenit nostras voluntates, ne perdat nostrum liberum arbitrium.

Opp. 6. In Martyrologio Romano die Junii ultima legitur, Basilidem Ethnicum militem recepisse mercedem, quod sanctam virginem Potamienam visitasset dum ad supplicium duceretur, ejusque pudicitiam tutatus esset. Resp. vel mercedem ibidem dici orationem à Virgine factam pro Basilde, vel in isto aliquam fidem præcessisse ex supernaturali Dei beneficio; qua deinde Martyr occubuit, ut scribit Euseb. Hist. Eccl. lib. 6. cap. 5.

16. **Objectio 6.** cum solutione.

Opp. ultimo Scholasticum proloquium, *Facienti quod in se est, Deus non denegat gratiam.* Resp. sensum humani axiomatis esse, quod, qui facit ex viribus primæ gratiæ quod potest, gratiam à Deo habet uberiores ac pleniores. Explicatum alio sensu mutatis tantum vocibus *Semipelagianismum instaurat*, inquit in laudata Censura Clerus Gallicanus. De hoc Scholasticorum proloquio plura dicam in disputationibus de Gratia Christi: ubi propositiones hujus capitis novorum argumentorum accessione erunt confirmandæ. Sunt enim nunc pro necessitate hujus libri leviter delibata, atque labiis, ut inquiunt, extremis.

Objectio ultima cum solutione.

CAPUT IV.

Prædestinationem ad gloriam priorem esse prædestinationem ad gratiam.

SUMMARIUM.

1. Prædestinatio ad gloriam præcedit prædestinationem ad gratiam.
2. 3. Solvuntur duæ objectiones.

De Prioritate Prædestinationis ad gloriam, & gratiam.

DE PRÆDESTINATIONE ad gratiam inquirendum restat, num electionem illam antecedit vel subsequatur quæ est ad gloriam. Sunt autem in Divinis omnia simul, & sola ratione nostra unum præcedit alterum; ideoque de hac tantum prioritate præfens quæstio instituitur.

PROPOSITIO. Prædestinatio ad gloriam præcedit prædestinationem ad gratiam.

PROBATIO. Breviter probatur I. ex Scripturis; sic enim habetur Act. XIII. *Et crediderunt quotquot erant præordinati ad vitam eternam:* Ergo præordinatio ad vitam causa est, cur Deus largiatur donum fidei, & consequenter gratia sub-

R. P. Berti Theol. Tom. I.

sequitur prædestinationem ad gloriam, ut causam effectus. II. ex Fulgentio, qui lib. I. ad Monim. cap. 13. scribit: *Illi cum Christo regnabunt, quos Deus gratuita sua bonitate prædestinavit ad regnum; quia enim tales prædestinando præparavit ut Regno digni essent, præparavit secundum propositum vocandos ut obediant; præparavit justificandos, ut accepta gratia recte credant, & bene vivant, &c.* Et S. P. Augustinus de Prædest. SS. cap. x. *Gratia, inquit, est prædestinationis effectus.* III. Probatur ratione: Finis est omnium causarum prima, quippe prior est finis in intentione, & ejus causa aguntur omnia, & media opportune parantur: Atqui gloria

M m

ria